

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף ל"ט of סנהדרין. Some of the topics we will learn about include:

כופרים

Several exchanges between the חכמים and כופרים, heretics, regarding many topics, including:

נטלו ממנו צלע אחת

Why Hashem took אדם's side while he slept;

מונה מספר לכוכבים

Hashem's ability to count the stars;

כל בי עשרה שכינתא שריא

כמה שכינתא איכא

The Divine Presence rests with every quorum;

הקב"ה מייסר את יחזקאל

Hashem brings suffering on the greatest Tzadikim,, in order to cleanse the Jews of sin;

A

כופרים

נטלו ממנו צלע אחת

מונה מספר לכוכבים

**כל בי עשרה שכינתא שריא
כמה שכינתא איכא**

הקב"ה מייסר את יחזקאל

B

בשבילי נברא העולם

Every Jew should say, "The entire world was created for my sake."

באבוד רשעים רנה

The perishing of the wicked is a reason for rejoicing;

אחאב המלך

The Gemara expounds Pesukim relating to the wicked King Achav.

עובדיה הנביא

The Gemara discusses the life of עובדיה, including:

ירא ה' מאד

His supreme שמים שמים;

מפני מה זכה עובדיה לנביאות

Why he merited prophecy;

And

עובדיה ואדום

Why he prophesized specifically about אדום.

B

בשבילי נברא העולם

באבוד רשעים רנה

אחאב המלך

עובדיה הנביא

מפני מה זכה עובדיה לנביאות

עובדיה ואדום

1 So let's review...

The Gemara continues discussing כופרים, heretics, and records several exchanges between the חכמים and the כופרים:

1.
א"ל כופר לרבן גמליאל
אלהיכם גנב הוא
A heretic told רבן גמליאל "Hashem is a thief," because the Pasuk says
ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם וישן
He took אדם's side as he slept.
The כופר's daughter then answered him, as follows:
ליסטין באו עלינו הלילה
ונטלו ממנו קיתון של כסף
והניחו לנו קיתון של זהב
Thieves came and took our silver pitcher, exchanging it for a golden pitcher.
The כופר said,
ולוואי שיבא עלינו בכל יום
Such thieves should visit us daily!
Whereupon she replied
ולא יפה היה לו לאדם הראשון
שנטלו ממנו צלע אחת
ונתנו לו שפחה לשמשו
Was it not worthwhile for אדם הראשון to lose one side and gain a maidservant?
The כופר then asked
לשקליה בהדיא
He should have taken it while he was awake?
She answered
אייטנו לי אומצא דבישרא
Bring me a some raw meat, and
אותבה תותי בחשא
אפיקתה
אמרה ליה אכול מהאי
She broiled it in the ashes, and then took it out and told him, "Eat this," but he said,
מאיסא לי
Having seen it prepared, I am disgusted, and so she told him
אדם הראשון נמי
אי הות שקילה בהדיא
הוה מאיסא ליה
If אדם הראשון had seen Hashem form חוה, he also would have been disgusted.

1

Several exchanges between the חכמים and the כופרים

1

א"ל כופר לרבן גמליאל
אלהיכם גנב הוא

A heretic told רבן גמליאל
"Hashem is a thief,"

because the Pasuk says
ויפל ה' אלהים

תרדמה על האדם
ויישן

He took אדם's side
as he slept.

The כופר said,
ולוואי שיבא עלינו

בכל יום

Such thieves should
visit us daily!

The כופר then asked
לשקליה בהדיא

He should have taken
it while he was

awake?

but he said,
מאיסא לי

Having seen it prepared,
I am disgusted,

The כופר's daughter
answered him

ליסטין באו עלינו הלילה
ונטלו ממנו קיתון של כסף
והניחו לנו קיתון של זהב

Thieves came and took our
silver pitcher, exchanging it
for a golden pitcher.

Whereupon she replied

ולא יפה היה לו
לאדם הראשון

שנטלו ממנו צלע אחת
ונתנו לו שפחה לשמשו

Was it not worthwhile for
אדם הראשון to lose one side
and gain a maidservant?

She answered

אייטנו לי אומצא דבישרא

Bring me a some raw meat, and
אותבה תותי בחשא

אפיקתה
אמרה ליה אכול מהאי

She broiled it in the ashes,
and then told him, "Eat this,"

and so she told him

אדם הראשון נמי
אי הות שקילה בהדיא

הוה מאיסא ליה

If אדם הראשון had seen Hashem
form חוה, he also would have
been disgusted.

2

2.

Another exchange;
אמר ליה כופר לרבן גמליאל
כתיב מונה מספר לכוכבים
מאי רבותיה
מני לי כוכבי

A heretic told Hashem that He counts the stars? I also know the number of stars!"

According to one version, רבן גמליאל asked him,
אימא לי ככיך ושיניך כמה הוה

Tell me how many teeth you have. Whereupon
שדא ידיה לפומיה וקא מני להו

He put his hand into his mouth to count his teeth.

שדא ידיה לפומיה וקא מני להו

He put his hand into his mouth to count his teeth.

דאיכא ברקיעא ידעת

You do not know what's in your mouth, yet you claim to know what's in the Heavens!

2

2

אמר ליה כופר לרבן גמליאל
כתיב
מונה מספר לכוכבים
מאי רבותיה
מני לי כוכבי

A heretic told Hashem that He counts the stars? I also know the number of stars!"

According to one version,
אימא לי ככיך
ושיניך כמה הוה
Tell me how many teeth
you have.

Whereupon
שדא ידיה לפומיה
וקא מני להו
He put his hand into his
mouth to count his
teeth.

שדא ידיה לפומיה
וקא מני להו
דאיכא ברקיעא ידעת
לא ידעת
You do not know what's in
your mouth, yet you claim to
know what's in the Heavens!

3

3.

Another exchange;
אמר ליה קיסר לר' תנחום
תא ליהוון כולן לעמא חד
The Caesar told ר' תנחום
ר' תנחום replied,
לחיי

אנן דמהלינן לא מצינן מיהוי כוותיכו
אתון מהליתו והוון כוותן

I agree, but we Jews cannot reverse our circumcision,
while you can circumcise and become like us. The Caesar
then told him,

מימר שפיר קאמרת

מיהו כל דזכי למלכא לשדיוה לביבר

You argued well, but anyone who bests the king is thrown
into a den of wild animals.

שדיוה לביבר ולא אכלוה

They threw him in but the animals did not eat him.

א"ל הווא צדוקי

האי דלא אכלוה

משום דלא כפין הוא

A צדוקי claimed the animals must not be hungry, and so

שדיוה ליה לדידיה ואכלוה

They threw him in, and they ate him.

3

3

אמר ליה קיסר לר' תנחום
תא ליהוון כולן
לעמא חד

The Caesar told
ר' תנחום

"Let us be one nation."

replied,
לחיי
אנן דמהלינן לא מצינן
מיהוי כוותיכו
אתון מהליתו והוון כוותן
I agree, but we Jews cannot
reverse our circumcision,
while you can circumcise
and become like us.

The Caesar then told him,
מימר שפיר קאמרת
מיהו כל דזכי למלכא
לשדיוה לביבר
You argued well, but anyone
who bests the king is thrown
into a den of wild animals.

א"ל הווא צדוקי
האי דלא אכלוה
משום דלא כפין הוא
A צדוקי claimed the animals
must not be hungry, and so...

שדיוה לביבר
ולא אכלוה
They threw him in but the
animals did not eat him.

שדיוה ליה לדידיה ואכלוה
They threw him in, and they ate him.

4. Another exchange;
א"ל כופר לרבן גמליאל
אמריתו כל בי עשרה שכינתא שריא
כמה שכינתא איכא
A heretic challenged רבן גמליאל
"You claim that the Divine Presence rests with every
quorum; how many such Presences are there?
רבן then demanded from the כופר's attendant,
אמאי על שמשא בביתיה דכופר
Why did you let the sun into the heretic's house?
The attendant replied
שמשא אכולי ניחא
The sun shines everywhere!
Whereupon רבן גמליאל pointed out
ומה שמשא
דחד מן אלף אלפי רבוא שמשי
דקמי קודשא בריך הוא
ניחא לכולי עלמא
If the sun, which is only one of Hashem's many servants,
shines everywhere,
שכינתא דקב"ה
על אחת כמה וכמה
Certainly, the Divine Presence can be everywhere!

4

א"ל כופר ארבן גמליאל
אמריתו כל בי עשרה
שכינתא שריא
כמה שכינתא איכא
"You claim that the Divine
Presence rests with every
quorum; how many such
Presences are there?

אמאי על שמשא
בביתיה דכופר
Why did you let the sun into
the heretic's house?

The attendant replied
שמשא
אכולי עלמא ניחא
The sun shines everywhere!

Whereupon רבן גמליאל pointed out
ומה שמשא
דחד מן אלף אלפי רבוא שמשי
דקמי קודשא בריך הוא
ניחא לכולי עלמא
If the sun, which is only one of Hashem's many servants,
shines everywhere,
שכינתא דקב"ה
על אחת כמה וכמה
Certainly, the Divine Presence can be everywhere!

5. א"ל ההוא מינא לרבי אבהו
אלהיכם גחכן הוא
A Hashem mocked the prophets,
because He first told יחזקאל
שכב על צדך השמאלי
Rest on your left side, and He then told him,
ושכבת על צדך הימני
Rest on your right side?
הקב"ה answered ר' אבהו
הקב"ה מייסר את יחזקאל
כדי למרק עונותיהם של ישראל
Hashem brings suffering on the greatest Tzadikim, in
order to cleanse the Jews of sin.
=====

5

א"ל רבוא מיןא ארבי אבהו
אלהיכם גחכן הוא
ר' אבהו asked כופר,
"Hashem mocked the prophets,
because He first told יחזקאל
שכב על צדך
השמאלי
Rest on your left side,
and He then told him,
ושכבת על צדך
הימני
Rest on your right side?

הקב"ה
מייסר את יחזקאל
כדי למרק
עונותיהם של
ישראל
Hashem brings suffering
on the greatest Tzadikim,
in order to cleanse the Jews
of sin.

6 After listing many reasons why only one man was created, the Mishnah concludes:

לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר
בשבילי נברא העולם

Therefore, every Jew should say, "The entire world was created for my sake."

The Mishnah concludes its account of what בית דין would say to the witnesses:

ושמא תאמרו
מה לנו ולצרה הזאת

Perhaps you will say, "Why do we need to go through this trouble?" "It would be safer not to testify?"

However,
והלא כבר נאמר

והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו

The Torah requires a person, who witnessed an event or has relevant information, to come forward and testify.

Furthermore,
ושמא תאמרו

מה לנו לחוב בדמו של זה

Perhaps you will say, "Why should we cause another person's death?"

However,
והלא כבר נאמר

באבוד רשעים רנה

The Pasuk says that the perishing of the wicked is a reason for rejoicing.

6

לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר
בשבילי נברא העולם

Therefore, every Jew should say,
"The entire world was created for my sake."

ושמא תאמרו
מה לנו ולצרה הזאת

Perhaps you will say,
"Why do we need to go through this trouble?"
"It would be safer not to testify?"

However,

והלא כבר נאמר
והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד
ונשא עונו

The Torah requires a person, who witnessed an event or has relevant information, to come forward and testify.

Furthermore,

ושמא תאמרו
מה לנו לחוב בדמו של זה

Perhaps you will say,
"Why should we cause another person's death?"

However,

והלא כבר נאמר
באבוד רשעים רנה

The Pasuk says that the perishing of the wicked is a reason for rejoicing.

7 The Gemara cites a similar Pasuk:
 ויעבר הרנה במחנה
 The people rejoiced upon hearing of the wicked King Achav's death, and the Gemara infers, as Rashi explains, משמע הרנה מיוחדת שהיתה עתידה לבא
 Seemingly, the Pasuk refers to a specific rejoicing which was foretold, and רב אחא בן חנינא explains באבוד רשעים רנה באבוד אחאב בן עמרי רנה
 The Pasuk mentioned in our Mishnah foretells the rejoicing upon Achav's death.

Although רבי יונתן explained אין הקב"ה שמח במפלתן של רשעים
 אין הקב"ה does not rejoice with the downfall of the wicked. As we learned, באותה שעה בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקב"ה
 During קריעת יום סוף, the מלאכים wanted to sing שירה; but אמר להן הקב"ה מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה לפני הקב"ה
 ואתם אומרים שירה לפני הקב"ה told them, "My creations - the Egyptians - are drowning in the sea, and you would like to say שירה?"
 However, the Gemara explains הוא אינו שש אבל אחרים משיש
 He does not rejoice, but He causes others to rejoice.
 =====

7
 ויעבר הרנה במחנה
 The people rejoiced upon hearing of the wicked King Achav's death, and the Gemara infers, משמע הרנה מיוחדת שהיתה עתידה לבא
 Seemingly, the Pasuk refers to a specific rejoicing which was foretold,
 רב אחא בן חנינא explains באבוד רשעים רנה באבוד אחאב בן עמרי רנה
 The Pasuk mentioned in our Mishnah foretells the rejoicing upon Achav's death.
 Although רבי יונתן explained אין הקב"ה שמח במפלתן של רשעים
 אין הקב"ה does not rejoice with the downfall of the wicked.
 As we learned, באותה שעה בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקב"ה
 During קריעת יום סוף, the מלאכים wanted to sing שירה.
 אמר להן הקב"ה מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה לפני הקב"ה
 ואתם אומרים שירה לפני הקב"ה told them, "My creations - the Egyptians are drowning in the sea, and you would like to say שירה?"
 However, the Gemara explains הוא אינו שש אבל אחרים משיש
 He does not rejoice, but He causes others to rejoice.

8 The Gemara now discusses עובדיה הנביא, who was a member of אחאב's household:
 The Pasuk says
 ויקרא אחאב אל עבדיהו אשר על הבית
 Achav called for Ovadiah, and the Pasuk then interjects
 ועבדיהו היה ירא ה' מאד
 The Gemara explains that Achav told Ovadiah
 ביעקב כתיב
 נחשתי ויברכני ה' בגללך
 ביוסף כתיב
 ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף
 The Pasuk says that the house of Lavan was blessed in the merit of יעקב אבינו and the house of the פוטיפר was blessed on account of יוסף; and yet
 ביתא דההוא גברא לא הוה מיבריך
 שמוא לא ירא אלקים אתה
 My house was not blessed; perhaps you are not a שמים?
 Therefore, at that time,
 יצתה בת קול ואמרה
 ועבדיהו היה ירא את ה' מאד
 אבל ביתו של אחאב אינו מזומן לברכה
 A Heavenly voice declared, "Ovadiah feared Hashem exceedingly; however, Achav's house is not fit to be blessed."

8

עובדיה הנביא
A member of Achav's household:

**ויקרא אחאב אל עבדיהו
 אשר על הבית**
*Achav called for Ovadiah,
 and the Pasuk then interjects*

ועבדיהו היה ירא ה' מאד
The Gemara explains that Achav told Ovadiah

ביוסף כתיב	ביעקב כתיב
ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף	נחשתי ויברכני ה' בגללך
<i>The house of the פוטיפר was blessed on account of יוסף.</i>	<i>The house of Lavan was blessed in the merit of יעקב אבינו.</i>

and yet

**ביתא דההוא גברא לא הוה מיבריך
 שמוא לא ירא אלקים אתה**
My house was not blessed; perhaps you are not a שמים?

Therefore, at that time,
**יצתה בת קול ואמרה
 ועבדיהו היה ירא את ה' מאד
 אבל ביתו של אחאב אינו מזומן לברכה**
*A Heavenly voice declared,
 "Ovadiah feared Hashem exceedingly;
 however, Achav's house is not fit to be blessed."*

9 The Gemara elaborates on Ovadiah's שמים: יראת
גדול שנאמר בעובדיהו
יותר ממה שנאמר באברהם
The Pasuk praises Ovadiah more than אברהם אבינו
באברהם לא כתיב מאד
ובעובדיהו כתיב מאד
The Pasuk regarding אברהם says;
עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה
I know that you fear Hashem.
But the Pasuk regarding עובדיה says
ועבדיהו היה ירא את ה' מאד
He feared Hashem exceedingly.

The Gemara describes עובדיה's actions:
מפני מה זכה עובדיה לנביאות
Why did עובדיה merit prophecy, as Rashi explains,
גר היה
ואין השכינה שורה
אלא על המיוחסין שבישראל
He was a convert, and ordinarily, only people of pure
lineage merit prophecy?

The Gemara explains
מפני שהחביא מאה נביאים במערה
He hid one hundred prophets in a cave, when Queen איזבל
sought to destroy them.

9 גדול שנאמר בעובדיהו
יותר ממה שנאמר באברהם
The Pasuk praises Ovadiah more than אברהם אבינו:
ובעובדיהו ובאברהם
כתיב "מאד" לא כתיב "מאד"
ועבדיהו היה עתה ידעתי
ירא את ה' מאד כי ירא אלהים אתה
He feared Hashem exceedinglly. I know that you fear Hashem.

?

מפני מה זכה עובדיה לנביאות
Why did עובדיה merit prophecy,
as Rashi explains,
גר היה
ואין השכינה שורה
אלא על המיוחסין שבישראל
He was a convert, and ordinarily,
only people of pure lineage merit prophecy?

The Gemara explains
מפני שהחביא מאה נביאים במערה
He hid one hundred prophets in a cave,
when Queen איזבל sought to destroy them.

10 The Gemara discusses עובדיה's prophecy:
The Pasuk says
חזון עובדיהו כה אמר ה' אלקים לאדום
אדום prophesized about עובדיה.

And the Gemara cites two reasons for this:

1.
יבא עובדיהו
הדר בין שני רשעים
ולא למד ממעשיהם
וינבא על עשו הרשע
שדר בין שני צדיקים
ולא למד ממעשיהם
Hashem said, "Ovadia lived with the two רשעים, King Achav and Queen איזבל, and was not negatively influenced. Let him prophesize about Esav, who lived with two צדיקים, his parents יצחק and רבקה, and was not positively influenced."

2.
עובדיה
גר אדומי היה
was a convert from Edom, and as people say,
מיניה וביה
אבא ניזיל ביה נרגא
The forest itself supplies the wood for the handle of the ax
that will destroy the forest.

הדרן עלך אחד דיני ממונות
We have B"h completed the fourth Perek of סנהדרין, and in the next Shiur we will begin the fifth Perek, היו בודקין, B'eZRas Hashem.

10

חזון עובדיהו כה אמר ה' אלקים לאדום
אדום prophesized about עובדיה

And the Gemara cites two reasons for this:

1

יבא עובדיהו
הדר בין שני רשעים
ולא למד ממעשיהם
וינבא על עשו הרשע
שדר בין שני צדיקים
ולא למד ממעשיהם

Hashem said,
"Ovadia lived with the two רשעים, Achav and Queen איזבל, and was not negatively influenced.
Let him prophesize about Esav,
who lived with two צדיקים, his parents יצחק and רבקה, and was not positively influenced."

2

עובדיה
גר אדומי היה
was a convert from Edom,
and as people say,
מיניה וביה
אבא ניזיל ביה נרגא
The forest itself supplies the wood for the handle of the ax
that will destroy the forest.

הדרן עלך אחד דיני ממונות